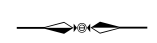

מסורת הש"ס

א) וְכַתְּבָהּ יָד: מַג. שַׁנְתָּ ג: כַּטּוּ. ג) צ"ל שמשעין ללכל, א) גירסת אי"מ זה הלשון אמר רב, ב) גי' א"מ ובתעור, ס) ויעי' תוס' בימות מת. ד"ה לא עשה].

תורה אור השלם

1. לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר את שמלת אשה פי תועבת יי אלהיך כל עשה דברים כב כה

נוסחת הריב"ן

א] ביה כהני: ב] הכוזב כמשמש: ג] תועבה היא למת כו: ד] וילך בין הנשים: ה] נמי: ו] משלמי ליה כשהפשיטו בגדיו להלקותו: ז] שער: ח] לטבול: ט] עיי' חסיד: י] צבית השמי צנגד כו: יא]

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ומי' וכו' לא ילבש הכי' ואח"כ מ"ה מת"ל אם ללמד שלא:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ת"ל לא יהיה בו ירה ליהר' תשלחה. וכן הוא במגוס שם. וכן הוא בילקוט שופטים סימן ט:

הגהות התוספות

1. צ"ל דסי'ל כלידך. 2. מינת נמי ממתק. 3. צ"ל אם שלא. 4. צ"ל משמע דלכל כו'. 5. מינת נמי נמתק. 6. צ"ל הכי גרס אמר רב כו'. 7. צ"ל ובשאר אברים מי שרי. 8. צ"ל העברת. 9. כס"א איתא בתער במקום מינת שער. 10. כס"י בהלכות גדולות שנתו. 11. צ"ל הלכות פסקות. 12. צ"ל ור"ה מפרס והא קגידל והא משך אחד עט דיבור שפטי"ג. 13. צ"ל הגה"ה. 14. צ"ל לינלל מנערה. 15. נראה דמתיבת אמר ליה הוא דיבור חדש וקאי אכתיפלה צנגדו. (אצל עיי' ליקוטי הלכות).

מוסף רש"י

בר פחתו. בן גדולים (שבת ג: כט). הדרן עיך שני נזירים

שני נזירים פרק שמיני נזיר

איכא דאמרי. דזהדיא מפרש רבי חייל משום לא ילבש גבר שמלת אשה ואשה דרכה בכך שהוא מיוול לה כשים לה שער: **ותנא קמא**. דסבר דאינה אלא מדברי סופרים מאי דריש א] כהאי לא ילבש(א): **אם ללמד שלא ילבש**. כלומר ואם אמר לך הכתוב ב] שלא ילבש האי ש שמלת אשה לכך לא קראו הכתוב תועבה היא ג]אלא למנה הוא צא שלא ילבש האיש שמלת האשה ד'וילך ישב בין הנשים שיש לחוש משום ייחוד: **צבלי זיין למלחמה**. כדמתרגמינן לא יהא מיקון זיין דגבר: **תלמוד נומר לא יהיה כלי גבר על אשה**. וזה שנוניו ציעל אשת חבר הקיני שלא הרגמו לסיסרא צבלי זיין אלא כמו שנאמר * ידה לימד תשלחנה (שופטים ה): **שלא יתקן איש צמיקוני אשה**. דהכי מתרגמינן ליה שלא יכחול ושלל יפיראס א]צצגדי צבעונים של אשה: **חוינא ליה לר' יוחנן דליס ליה**. שיער צבית השמי: **איגלאי צית השמי**. כי הוו משלמי ו] כהפשט מאניה לנגדיה: **דיון מן חבריא הוא**. דיעדע דאסור להעציר ו] צית השמי: **מהו לגלה**. במספרים צית השמי: **והא קא גדל**. וקא מנער ליה לאיש: **צר פחסי**. צנו של תלמיד חכם: **גצול יש לו**. לאתו שער כיון שגדל יותר ממנה שאדם יכול ל]לסובלו נוטר מאליו: (נויר)

מהו לחוך. צבית השמי צידו כדי

להעציר את השיער ט: **מהו לחוך**

ו' צנגדו. כנגד צית השמי כדי שיהא

נוטר על ידי חסוך: **אי"ל מוסר**.

הואיל ואינו נוגע בשער אלא צנגדו:

איכא דאמרי. הכי קמייבעיא ליה

בתפלה צנגדו מאי כלומר המתפלל

מהו לחוך צנגדו כדי שיפלו כניס ממנו

הואיל ואינו נוגע בצשרו: **אי"ל אסור**

וליס הילכתא כוותיה. משום דכיון דאינו

נוגע בצשרו מותר. לחוך כמו שור

המתחכך צכותל (צנא קמא דף מד.).:

ממני'

איכא דאמרי א"ר יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה הרי

זה לוקה משום לא יהיה כלי בכו' מיתיבי העברת שער

אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים. ולא מלי לשנוי דרבי

יוחנן נמי מדברי סופרים קאמר דנסיב ליה לטעמיה מקרא:

הוא דאמר בי האי תנא. והוי

מלי לשנוי כלידך: **צרייתא**

ללוקה אלא ניחא ליה לאיתויי תנא

דריש ליה מקרא דהיה צרייתא

איכא למידיחי ללוקה מדרבנן קאמר:

לא יהיה כלי גבר על אשה. ובספיה

דקרא נמי² כתיב ולא ילבש גבר

שמלת אשה שלא³ ילבש איש שמלת

אשה כפשטיה דקרא הא לא מניח

אמרת דכהכי איירי קרא דהא כתיב

צסיפיה תועבה היא וכי האי גוונא

ליכא תועבה: **בנזיר מותר**.

להעציר צית השמי וצית הערוה

דקסבר אחרי שזיז מעציר כל שער

ראשו לא חשיב נוי ומיקון לגבי אותו

האיש להעציר צית השמי וצית

הערוה: ולית הילכתא כותיה. דאסור

אף לנזיר: **חוינא דרבי יוחנן**

דלית ציה. פירוש שער צית השמי

[והוא] גופיה ממחיב צהעצרתו

ומדלל משני במספרים ט שקליניה

דלכל' הפסות מדברי סופרים אסור

לרבי יוחנן אף במספרים:

ההוא גברא דאיתחייב נגידא

קמיה דר' אמ'י. נתחייב

מלקות: איגלאי צית השמי וחוייה דלא

מגלה אמר להון רבי אמי שצקיה

דין מן חבריא הוא. משמע נמי הכא

דמדרבנן נמי⁵ אסור אף במספרים

צבית השמי וצבית הערוה אכל לשאר

האיברים לא מלינו איסור (זה הלשון)

לזו הגירסא ובהלכות גדולות בהלכות

נזיר ט אמר⁶ רב מיקל אדם כל גופו

בתער מיתיבי המעציר צית השמי

וצית הערוה הכי זה לוקה כי קאמר

רב צשאר איברים ומי' שרי והתניא

העצרת שער אינו מדברי תורה

אלא מדברי סופרים ואומר ר"י דפריך משום דצרייתא קמי

סתמא צהעצרת⁸ שער דמשמע צכל מקום צין צשאר איברים צין צבית השמי

וצבית הערוה אלמא שאר איברים נמי אסור ומשני אלא כי קאמר רב צמספרים ומדקאמר אלא משמע דהכי פירושו לעולם מיירי אף בשער צית

השמי וצית הערוה⁹ דקאמר רב היינו צמספרים כעין תער: **אמר רבי חייא בר אבא** א"ר יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה

לוקה מיתיבי העברת שער אינו מדברי תורה אלא מדברי סופרים. ומשמע לן דמיירי אף בשער צית השמי וצית הערוה מדקאמר סתמא ומשני

מאי לוקה דקאמר ר' יוחנן מדרבנן וכן לוקה דצרייתא היינו מדרבנן וכפי גירסת הלכות גדולות משמע דאפי' דשאר איברים אסור להעציר

שיער⁹ ובהלכה פסוקה דרב יהודאי בהלכות נדה מתבא הי"ר יוסף טוב עלם יש כמו בהלכות שלנוס¹⁰ אף דגורס צמסקנא כי קאמר רב

צמספרים ולא גרסינן אלא ומשמע דה"פ רב אמר מיקל אדם כל גופו בתער היינו דשאר איברים כלאומינן לה וכתער דקאמר

דכעין תער אצל תער ממש ואפי עובר מדברי סופרים דקתני צצרייתא והאי דצעי רב מרבי חייא מהו לגלה צמספרים קמצעיא

ליה והשיב לו דאף צמספרים אסור מדקאמר ליה והא קא גדיל כלומר ומנערו ואפי שרי צמספרים יעלנו צמספרים ורב נמי דשרי

כל גופו צמספרים כעין תער היינו צשאר איברים אצל צבית השחי וצבית הערוה אסור צמספרים [ושמא] אף על גב דלא

כתוב [צמספרים] אלא מ"מ הוי פירושו כאליו גרסינן אלא והרצה יש צהש"ס כזה וחזר להעמיד דברי רב צבית השחי כו'ט):

בעי מיניה רב מרבי חייא מהו לג'ח. פי' צית השמי וצית הערוה: אמר ליה אסור. לפי גירסת הספרים שלנו הצעיא בתער ממש

ואסר לו תער ומספרים שרי ולפירוש [הלכות גדולות]¹¹ הצעיא צמספרים ואסר לו אף צמספרים וכן נראה מדקאמר והא

קא גדיל ומאי קושיא יעלנו צמספרים: **והא קא גדי**¹². והואיל וסופו ליהגל ולנער אותו אף כשיגלמו אין זה קרוי מיקון ונוי שאינו

מגלה אלא ליינלל מנערה: **גבר'יש** יש צו. שאינו גדל והולך כשיער הראש וליכא צערא (הכי גרסינן)¹³ משמע כשאין אדם מתכוין לנוי

אלא ליינלל¹⁴ דלית ציה משום כלי גבר ואם כן המסתכל צמראה כדי שלא יצבול צענמו שרי וכן אומר הר"ף שרבו הר"ר שמואל

מאזרי"א היה מסתפר צמראה: **מהן** לחוך ולהתחכך. כדי להשיי שער צית השמי וצית הערוה אמר¹⁵ ליה אסור ולית הילכתא כוותיה:

ומי

עין משפט

גר מצוה

נמ.

ג' א מיי' פי"ב מהל'

ענדות כופים הל"י

סמג לאוין נא טושיע וי"ד

סי קצב טעי' ה:

י' ד ב ג טושיע' עס טעי'

ג:

ב' ד טושיע' או"מ סי' כג

קעי' ו צה"ה ופי' לו

קעי' ג:

פי' הרא"ש

ה"ו לוקה משום לא ילבש

וכי וכיון דקרא מייתי

אלמא לוקה מדאזייתא:

הרי כבר נאמר בספיה

דקרא כי תועבה היא הלכך

ליכא לפרושי רשיה דקרא

הכי דבה"ג ליכא תועבה

אלא בישוב בין הנשים

דוגמת אשה כדי לנות

עמקן: ה"ג במילתיה דר"א

בן יעקב מנין שלא תצא

וכי ת"ל לא יהיה כלי גבר

וכי ולא ילבש גבר שמלת

אשה לא יתקן גבר בתיקוני

אחא. פי' שלא יכחול ולא

יפרסם ולא יעבור בית

השחי ובית הערוה: [בנזיר

מותר]. דכיון דמגלה כל

דאיש ביום כלות נזירותו

ליכא תקן אשה בהעברת

בית השחי ובית הערוה.

ולית להכתא כותיה: חיונן

ליה לר' יוחנן דלית ליה

בית השחי ובית הערוה.

וידע דבמספרים א"א

לגלח כ"כ סמוך לבשר:

ההוא דאיתחייב ניגודא.

מלקות: איגלאי בית

השחי. כשהפשיטוהו

בגדיו להלקותו: דמן

חבריא הוא. וידע דאסור

להעציר בית השחי: בעא

מניה רב מר' חייא מהו

לגלה. אין לפ' דבמספרים

בעא מניה דכיון דא"ל ר'

חייא אסור הכי אמר רב

לעיל דמותר להקל

במספרים כעין תער ולא

מסתברא למימר דפליג אר'

חייא רביה. אלא מהו לגלה

בתער: א"ל ר' חייא אסור.

והא קא גזיל. ותי' מאי

פריך לגלחיה במספרים

דר' חייא לא אסר אלא

בתער. ופר"ת והא קא גדיל

ומצער ליה והואיל וסופו

ליגדל ולצערו אף

כשמגלחו אין זה תיקון

לנוי אלא להצילו מן

הצער. גבול יש לו ואינו

גדל כ"כ שיגיע לידי צער:

מהו לחוך. להתחכך כדי

להשרי שער בית הערוה.

א"ל אסור: בבגדו מאי א"ל

מותרי דבה"ג שהוא מתכך

בגדיו להשריו ליכא תיקון

אשה: איכא דאמר בתפלה

בבגדו מאי. כשהוא

מתפלל מהו לחכך בבגדו

בית השחי ובית הערוה:

א"ל אסור ולית הילכתא

כותיה:

